

Bava Basra (106b)

— **It was taught in a Baraisa:** ר' יוסי אומר — **R' Yose says:** האחין שחלקו — **Brothers who divided** an inheritance and agreed to apportion the shares by casting lots, כִּי־נִן — **as soon as a lot was drawn to** determine the portion of **one of them,** שְׁעָלָה גִּוְרַל לְאַחַד מֵהֶן — **they all acquire** the inheritance. The brother whose lot was drawn acquires his share outright, while the remaining brothers acquire the rest of the estate between them.

The Gemara asks:

— **What is the reason** that the brothers who did not draw lots acquire the rest of the property between them? מאי טעמא

The Gemara answers:

— **R' Elazar said:** אָמַר ר' אֶלְעָזָר — **For the casting of lots in such a case is like the initial division of Eretz Yisrael.** מֵהַ תְּחִלָּה בְּגִוְרַל — **Just as the initial acquisition of Eretz Yisrael was effected through lots cast by Yehoshua,** אַף כִּאֲן בְּגִוְרַל — **here too,** when brothers divide an inheritance, acquisition is effected **by the casting of lots.**

The Gemara points out a difficulty with this source:

— **If the efficacy of lots is derived from the initial division of Eretz Yisrael, then we should say that just as there the division was performed by drawing lots from a box, and under the Divine guidance of the Urim V'Tumim,** אַף כִּאֲן בְּקַלְפֵי וְאוּרִים — **here too,** the lots should be effective only **if drawn from a box and under the Divine guidance of the Urim V'Tumim** — a condition obviously not required by R' Yose. — ? —

The Gemara answers:

— **Rav Ashi said:** In truth, the source for the efficacy of lots *is* the initial division of Eretz Yisrael. However, the box and the guidance of the *Urim V'Tumim* are not necessary in the division of ordinarily estates, בְּהֵוֵא הַנְּאִיָּה דְקָא צִיְתֵי לְהַדְדִי — **for in return for that benefit that they each derive from the other's consent to the division,** גְּמָרֵי וּמְקֵנוּ לְהַדְדִי — **they agree wholeheartedly to transfer the respective shares to each other and waive the right to contest the division.**

Bava Basra (46a)

— **The Rabbis taught in a Baraisa:** If someone's utensils were exchanged for different utensils in a craftsman's shop, הָרִי זֶה — **he is permitted to use [the utensils]** that he was given, even though they do not belong to him, עַד שְׂיָבֵא הַלֵּה וְיִטוֹל אֶת שְׁלוֹ — **until the other fellow comes and takes what is his.** — But if the exchange was made **in a mourner's house or at a feast,** הָרִי זֶה לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן — **he may not use them;** עַד שְׂיָבֵא הַלֵּה וְיִטוֹל אֶת שְׁלוֹ — **rather, he must wait until the other fellow comes and takes what is his.**

מי שנטל חפץ חבירו

פתחי חושן (ד, סקמ"ה) - באיסורא אתי לידיה ואסור לו להשתמש בהם, ומכל מקום נראה שאם עבר זמן רב אפשר שמוותר לו להשתמש בהם דאמרינן שמסתמא נודע לבעלים על החילופין וגמר בדעתו שישארו החילופין כמו שהם ונעשה כמכירה, ובה מהני אפילו באופן שבאיסורא אתי לידיה [כדברי הט"ז]... אבל כשהחפצים זהים מאד שיתכן שלא נודע לו כלל שיש כאן חילופין, אף על פי שכשיתברר לו יתרצה בזה כל זמן שלא נודע לו לא מחל על השימוש בחפץ שלו והרי זה כעין יאוש שלא מדעת.

משפטי תשמורו (עמ' קסב) - למה שהתבאר מסוגיא דנתחלפו כליו בבית האבל ומדין תרומת הדשן בכובסת שהחליפה סדין, ובפרט לפי מה שכתב הקצות שאף יאוש לא מהני כיון שבאיסורא אתא לידיה, אם כן יצא שבמחליף חפץ חבירו בטעות לכאורה יש לזה דין ככל אבידה בדרך הינוח שתלוי אי יש בו סימן ואי הוי יאוש שלא מדעת... יכול לשום דמיהם ולרשום בפנקסו כל שחפץ זה מצוי לקנותו. [ועי' השבת אבידה כהלכה (ז, ט), ומשפטי התורה עמ' לא.]

משפט האבידה (עמ' סב) - אם לקח בטעות בגד או חפץ חבירו במרחץ וכי האי גוונא אל יחזירנו למקומו דדילמא הבעלים הלכו כבר, אלא יניח במרחץ הודעה כדין השבת אבידה.
שערי ציון (רס) - אך בבית מדרש או ישיבה שיש ציבור קבוע ויבא פעם נוספת יחזיר למקומו, דזה חשיב משתמר לגמרי.

משפטי תשמורו (עמ' קסג) - בכל אופן שהחליף חפץ הוא בזה אבידה ולא גזל... דמוכח מכמה סוגיות בש"ס דעיקר איסור גזל הוא בנוטל ממון חבירו בעל כרחו ואז אף על מנת למיקט הוא גזל, אבל בכל דרך הינוח שנוטל ממון חבירו ואינו מתכוין לגזול הוא בזה אבידה... ואף שדרך הינוח לא יטול אם נטל הוא אבידה ולא גזל, ודינו ככל משיב אבידה.

חבירו שנטל חפצו

פתחי חושן (ד, סקמ"ה) - מי שרואה שבגדיו חסרים בבית המרחץ, וכן כשחסר לו טליתו בבית הכנסת וכדומה, בודאי שאינו יכול ליקח בגדים אחרים הדומים לבגדיו אף על פי שיש חשש חילוף... כל זמן שיתכן שהבעלים לא עמדו על הטעות... ואף אם נטלם אסור לו להשתמש בהם כדין כלים שנחלפו בבית המשתה. מיהו בדברים שבודאי עמדו הבעלים על טעותם, אם לא נטלם עד שכבר עבר הזמן שיש להניח שכבר נודע לבעלים שמה שלקח אינו שלו מסתבר שמותר לו לכתחילה ליקח החפצים המושארים... שמוותר ומחליט שהחילופין ישארו בעינם. [וכן על משפטי התורה עמ' לא].

מנחת יצחק (ג, יז) - שם מייירי דיודע בודאי שאינו שלו ואנו צריכין לטעם יאוש, אבל בנדון דידן הספק דדלמא הוא שלו, ובכי האי גוונא דליכא מרדפין אחריו זמן רב אמרינן דבודאי הוא שלו. [והפתחי חושן כותב שלפי דבריו יכול לטלו אף כשיודע שאינו שלו].

ערוך השלחן (קלו, ב) - והמנהג במקומות הגדולים מקום שרבים מתאספים שם ומניחים המנעלים העליונים בפרוודור ובצאתם יתחלפו של זה בזה אין מקפידין בדבר ומשתמש כל אחד בשל חבירו עד שיתראו פנים ומחליפים א"ע ואין בזה חשש גזילה שכך נהגו. [ועי' דיני ממונות (ח"ב ו, ג), אבל עי' תורת האבידה (ח, כג)].

כסף קדושים (קלו, ב) - יש לומר שבכך שייך מה שאמרו חז"ל בהאי הנאה גמרי וקני אהדדי, הגם שבנתחלפו כלים כו' אין אומרים סברא זו, מכל מקום בהנ"ל בצער גדול ושיום לגמרי ולא קפדי אינשי יש לומר כיון שבמה שעומד למכור יכול לטלו שלא בפני בעליו על ידי שמשליש שווי ביד אחר... וכן בכך שהחליפים כבר הם ביד בעל מטלטל שרוצה ליקח עתה, ואין זכיה גדולה מזו להצילו על ידי חליפים ממכשול גזל במה שבידו.

אם לא נודע לבעלים

השבת אבידה כהלכה (ז, י) - כשנראה שהבעלים לא מודע כלל לחילוף והוא משתמש בחפץ שלו יכול גם הוא להשתמש בחפץ חבירו, בתנאי שהוא מחפצים שאין דרך בני אדם להקפיד שחבירו ישתמש בחפצו.

משפט האבידה (עמ' סב, בשם גדולי ההוראה) - רק בכי האי גוונא דחזינן דבעל החפץ לא מודיע כלל על אבדתו ולהכי יש לתלות דמסתמא לא הרגיש ומשתמש בחפץ האחר לכן יכול גם כן הוא להשתמש בחפץ שלו כתשלום עבור דמי שכירות של האחר.

השבת אבידה כהלכה (ז, סקכ"ד) - דהוא כתשלום עבור דמי שכירות של האחר, וכן פסק מרן הגרש"ז אויערבאך זצ"ל, אולם אמר מרן הגרש"ז זצ"ל, בציצית שבעינן לכם וליכא הציצית לעולם תישאר כשאוהלה ולא יכול לברך עליה.

If you took someone's coat, tallis, rubbers, umbrella...

After a while, you can assume that he's happy with the exchange and sells it to the holder, so you can use it.

In the meantime, you can treat it as an *aveidah*, so if it's a common item put it in your notebook. [But according to Mishpetei Torah (see cm5-33) it might be considered a theft. And even if it's not we don't have the sevara of the owner not minding the sale because of his tircha.]

This will not help for a one-of-a kind item.

If someone took your coat, tallis, rubbers, umbrella...

In the beginning, you can't take them; after he probably discovered his mistake, you can take them assuming that he wants you to [especially if it might be yours].

If it's something that people commonly switch (Seven Mile Bag) without caring about it, you can take it even right away.

If there is great discomfort, you can allow your item to be payment for this one. But this works only if they are identical.

*** So at this point, if someone took your coat and it is pouring, you are stuck because the other person doesn't realize it yet, and people don't trade coats, and it's probably not identical.

However, R' Shlomo Zalman said if he's using your item he owes you rental, so you can use his in exchange for the rental payment. But this will not work for a tallis.